



Sygn. akt III KK 36/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **D.P.**

skazanego z art. 178a § 1 i 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 21 marca 2018 r.

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego

na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w L. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w L. wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt II K (...), uznał D.P. za winnego tego, że w dniu 15 lipca 2015 r. w miejscowości S. gm. Cz. pow. T. kierował po drodze publicznej w ruchu lądowym pojazdem mechanicznym marki Opel Astra nr rej.(...), będąc w stanie nietrzeźwości: I - badanie 0,50 mg/l, II - badanie 0,46 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego

dokonał będąc wcześniej prawomocnie skazany za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w G. – D. sygn. akt II K (...) (tak w oryginale) i kwalifikując to przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 k.k., na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, a na podstawie art. 43 a § 2 k.k. świadczenie pieniężne w wysokości 10 000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok ten bez wszczynania postępowania odwoławczego uprawomocnił się 10 lutego 2016 r.

Obecnie kasację na korzyść skazanego wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, to jest art. 178a § 4 k.k., poprzez niezasadne przypisanie skazanemu popełnienia przestępstwa kwalifikowanego z tego artykułu Kodeksu karnego, albowiem w dacie wyrokowania nie był osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, gdyż skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w G. – D. w sprawie o sygn. akt II K (...) uległo zatarciu z mocy prawa, jak również zarzucanego czynu nie dopuścił się w dacie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Podnosząc powyższe, Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w L. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego w zakresie w jakim kwestionuje skazanie D.P. za czyn z art. 178a § 4 k.k. jest zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Skarżący słusznie podniósł, że Sąd Rejonowy w L. orzekając w sprawie wymienionego skazanego rażąco naruszył prawo, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, bowiem niesłusznie uznał, iż D.P. dopuścił się przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k. Przy przyjętym opisie czynu ta jego kwalifikacja była jednak prawidłowa,

zatem – co wynika też z zarzutu kasacji – nieprawidłowości w procedowaniu Sądu *meriti* w pierwszej kolejności wypada upatrywać w niedopełnienia obowiązku wynikającego z art. 410 k.p.k., nakazującego oprzeć wyrok na całokształcie okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Okoliczności te są ustalane w oparciu o przeprowadzone na rozprawie dowody, przy czym kwestia uprzedniej karalności oskarżonego na podstawie informacji udostępnionych przez Krajowy Rejestr Karny oraz odpisów wyroków, ewentualnie też danych zawartych w aktach wykonawczych. W niniejszej sprawie Sąd orzekający zaliczył w poczet dowodów (k. 45 odw. akt sprawy) m.in. dotyczące oskarżonego dane z karty karnej, w której wykazano jedyny skazujący D. P. wyrok Sądu Rejonowego w G. – D. z dnia 30 stycznia 2012 r., sygn. akt II K (...) oraz odpis tego wyroku. Wymieniony został nim skazany za popełniony 3 grudnia 2011 r. czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat oraz na karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 15 zł każda. Nadto na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

Treść art. 76 § 1 k.k. stanowiąca, że skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby oraz fakt, że wspomniany wyrok uprawomocnił się 7 lutego 2012 r. (k. 32-33 akt sprawy), nakazywały Sądowi rozważyć – przy braku danych wskazujących, że doszło do zarządzenia wykonania kary – czy oskarżony rzeczywiście może być uważany za osobę, jak to stanowi art. 178a § 4 k.k., wcześniej prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Chodzi przy tym o sytuację istniejącą nie tylko w dacie popełnienia zarzucanego mu czynu, ale też w dacie wyrokowania. Słusznie bowiem w kasacji wskazano, że przeszkodą do przyjęcia wobec sprawcy, któremu zarzucono prowadzenie w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym surowszej odpowiedzialności karnej z art. 178a § 4 k.k. jest fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k., zaistniały w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., również wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed upływem okresu

niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania. Trafnie też nadmieniono, że do przyjęcia wspomnianej surowszej odpowiedzialności nie stanowi przeszkody zatarcie w dacie wyrokowania skazania, którego częścią było orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, jeżeli będący przedmiotem osądu czyn określony w art. 178a § 1 k.k. został popełniony w okresie obowiązywania tego zakazu, zarazem zwracając uwagę, że w niniejszej sprawie nie miało to miejsca.

Z uwagi na wymierzenie D. P. przez Sąd Rejonowy w G. – D. kary grzywny oraz środka karnego, Sąd Rejonowy w L. powinien mieć również w polu widzenia przepis art. 76 § 2 k.k., w świetle którego warunkiem zatarcia skazania jest nie tylko upływ 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, ale też wykonanie grzywny i środka karnego. Warunek ten w odniesieniu do D.P. został spełniony, bowiem wykonywanie orzeczonego na okres 2 lat środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ustało z dniem 7 lutego 2014 r., zaś, jak wskazano w kasacji, z powołaniem się na akta wykonawcze Sądu Rejonowego w G. – D., kara grzywny została wykonana w dniu 2 czerwca 2014 r. Nadmieniono też, że ze wspomnianych akt wynika, iż nie doszło do zarządzenia kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem o sygn. II K(...).

W kasacji słusznie zwrócono też uwagę, że na sytuację D.P. nie rzutowało unormowanie zawarte w art. 76 § 1b k.k., nakazujące stosować przepis art. 108 k.k. m.in. w wypadku, o którym mowa w art. 76 § 1 k.k. Wprowadzona tym przepisem zasada jednoczesnego zatarcia (w określonej sytuacji) wszystkich skazań nie miała zastosowania do D.P., bowiem do prawomocnego stwierdzenia popełnienia przez niego przestępstwa, którego dopuścił się w dniu 15 lipca 2015 r., nie doszło przed 7 sierpnia 2015 r., kiedy to uległo zatarcu skazanie za przestępstwo, które popełnił 3 grudnia 2011 r.

Zaniechanie rozważenia istotnych okoliczności wynikających z przeprowadzonych na rozprawie dowodów, prowadzące do nieuwzględnienia faktu zatarcia przed datą wyrokowania skazania D.P. za czyn z art. 178a § 1 k.k., każącego uznać skazanie to za niebyłe (art. 106 k.k.), zatem niemogące rodzić dla skazanego żadnych negatywnych konsekwencji, doprowadziło Sąd orzekający do błędnego przyjęcia (ustalenia), w ślad za aktem oskarżenia, że wymieniony zarzucanego mu przestępstwa dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazany

za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w G. – D. Skutkiem tego było skazanie D.P. z zastosowaniem art. 178a § 4 k.k., co powodowało dla niego negatywne konsekwencje w sferze wymiaru kary i środków karnych, szczególnie dotkliwe w przypadku środka orzeczonego na podstawie art. 42 § 3 k.k.

W celu usunięcia zaistniałej nieprawidłowości należało postąpić zgodnie z wnioskiem kasacji, tj. uchylić zaskarżony wyrok i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi, którego obowiązkiem będzie wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia.